

Âgehî (Ö. 1577)

Vardar Yenİcesi'nde doğdu. Asıl adı Mansur'dur. Medrese öğrenimim görüp Hoca Kaynı Mehmed Efendi'den mülâzım oldu. Âlî'ye göre Ge-

libolu'da müderrislik yaptı. Haslar kadılığında bulundu. Kadılıktan mazûlken İstanbul'da öldü (985/1577).

Kasîde-i Keşfî

(*Büyük Türk Klasikleri, c IV, s. 19-20*)

Feüâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Çekdürüp firkatanı bizden irag oldun sen
Bahr-ı firkatde nice furtunalar çekdüm ben
2. Sen yıkarsın bu yakalarda gönüller şehrin,
Dil ü cân mülkini yağmâ edici sensin sen
- 3- Bâd-ı aşkım alavand eyledi sabrum gemisin
İlevend oldi gönül tıflı benim derdünden
4. Barbariçan siy eh atlasdan ola klan cânâ
Gemici neftilerin âşık-ı zâr etdün sen
1. Bahr-i aşk içre yürürsem nola yelken donda
Bir haramı bakıcı yâre esîr oldum ben
2. Seyr eden yüzünü deryada erişür Hızra
Kadre uğrar seni bir kerre kadırgada gören
7. Yâr agyârle deryaya çıkar seyrâna
Ehl-i dil âşık olan volta urur gen yakadan
8. Dûd-ı ahum direk oldı, bu zemin keşfîdür
Bir yeni yelken olupdur ona gerdün-i kühen
9. Canda sugurya durur derd ü belâ rene ü anâ
İstifa oldı gönül mankalan milmetden
10. Geldi çatdı dil u can zevrakına bâd-ı belâ
Bizi çiğnetmeğe bu fülk-i felek tutdı dümen
11. Rüzgâr oldı muhalif başuma üşdibelâ
Başladı geldi karınlı yine başdan kıcdan
1. Sen firkatanı çektirip bizden uzaklaşan, gittin;
bense ayrılık denizinde nice fırtınalarla boğuştum
(*Firkata: Kürekle yürütülen bir çeşit savaş gemisi*).
2. Sen bu taraflarda gönül şehrinin yıkımdasın,
gönül ve can şehrinin yağmalayan sensin sen.
3. Aşkının rüzgârı sabır gemimi batırdı. Gönül
çocuğu senin derdinden korsan oldu.
4. Ey sevgili, kaftanın siyah atlas kaplı olduğundan
ben sen gemi yelkencilerini ağlayıp inleyen âşık-
lar ettin.
5. Aşk denizi içinde yelkenler yukarda yürürsem
ne var, ben bir harâmî bakışlı sevgiliye esîr oldum.
6. Senin yüzünü bir kere denizde gören Hızır'a
ulaşır, kadırgada görenin değeri artar. (*Hızır,
denizde başı darda olanın yardımına koşar.*)
7. Yâr, yabancılarla deniz gezintisine çıkınca,
gönülden âşık olan kişi karşı kıyıda volta atar.
8. Yeryüzü bir gemidir ki, âhımın dumanı direk,
eski felek ona yelken oldu.
9. Sıkıntıdan gönül oturakları istif oldu, derd
belâ sıkıntı ve zahmetse zalen canda hazırdır.
10. Gönül ve can kayığına belâ rüzgârı gelip çatta;
bu felek gemisi de bizi çiğnetmek için üzerimize
dümen kırdı.
11. Rüzgâr ters yönden e^neye başladı, başıma
belalar üstü. Yine baştan kıçtan karıntı geldi.
(*Karıntı: Akınlarm anafor sularına karışmasından
oluşan çevrini i*).

12. Bahr-i aşka düşeli oldu muhalif çenber
Korkum oldur ki gele bâd-ı belâ yaprakdan

13. Eğer oldunsa mahabbet denizinde mellâh
Pusula şevk gerek hartı gam u derd ü mihen

14. Aşk deryasına saldunsa gönül zevrakım
Bulmazsm bu yakalarda dilâ sen mesken

12. Aşk denizine düştüğümüzden beri felek bize ters;
korkum odur ki, belâ bize yelken yaprağından
gelecek.

13. Eğer sevgi denizinde denizciysen, gam, dert ve
sıkıntıdan harita, şevk ise pusulan olmalıdır. .

14. Gönül kayığım aşk denizine saldınsa, ey gönül
sen bu kıyılarda oturulacak yer bulamazsın.

Gazel
(c. IV, s. 21)

1. Mısır-ı hüsnün pâdişâhısın sen ey Yûsuf-cemâl
Nice bir çeksün dil-i Yâkûbumuz hüzn ü melal

2. Döne done öpdügiyçün lâ'l'i yâri sâkıyâ
Sâgarun kam benüm yanumda olmuşdur helâl

3. Bilmeseydi kaşlarım yanında ger eksikliğin
Gelmez idi böyle alçaklıktan ey meh-rû hilâl

4. Girmedim gönlüne gitdi ey hilâl ebru senün
Gerçi cism-i nâtuvânım gamdan olmuşdur hayâl

5. Safha-i dilde miyân-ı yâri tasvir eyledüm
Hayli nakşetdüm nigârâ bağladum nâzik hayâl

6. Arz-i hâl et gâh gâhi bendesin yâd eylesün
Cânib-i yâra güzer eylersen ey bâd-ı şimal

7. Kıl ü kâlün dinlemez ey Âgehî ol bî-vefâ
Pes ne lâzım güf t u gûy ile edesin arz-i hâl

1. Ey Yûsuf gibi güzel sevgili, sen güzellik ülkesi-
nin pâdişâhısın, Yâkub'a benzeyen gönlümüz bu
hüzün ve ıstıraba nasıl dayansın?

2. İçki siman güzel, ortalıkta dolana dolana sevgi
linin dudağını öptüğü için kadehin kanı benim
yanımda helâldir.

3. Ey ay yüzlü sevgili, hilâl, kaşlarının yanında
eksikliğini bilmeseydi böyle alçaktan gelmezdi.

4. Ey hilâl kaşlı sevgili, her ne kadar zayıf cismim
gamdan hayâl hâline geldiyse de gönlüme gir-
medin gitti.

5. Ey sevgili, ince hayâlleri çok süsleyerek senin
belini gönül sayfasına resmettim.

6. Ey kuzey rüzgârı, sevgili tarafına yolun düşerse
hâlimi ona arz et, zaman zaman ben kulunu yad
etsin.

7. Ey Âgehî, o vefasız sevgili senin dedikodularını
dinlemez. Doğrusu hâlini dedikoduyla arz etmek
de sana gerekmez.

